NY
Grand
Nt

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJ!. ORGANAS

NO. 1 307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1989 m. sausio-January 81-ieji metai

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje lietuviams tarnauja jau per 103 metus!

Povilas P. Dargis
SLA Prezidentas

Šiemet — 1989-aisiais metais Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mini jau 103 metų sukaktį. Cleveland, Ohio 63-iajame SLA Seime tą sukaktį paminėsime.

Dabar peržvelkime SLA veiklą nuo pat jo įsikūrimo iki mūsų dienų.

Kiek pasimokyti galima iš tiek daug metų įvykių — laimėjimų ir bėdų!

Lietuvoje pasikeitus gyvenimui, ir pradėjus visose srityse savo tėvynėje laisviau veikti — tarytum iš požemio staiga atgijo ir suklestėjo **tikrosios lietuvybės** dvasia! Pradėjo į Ameriką ir Kanadą atvykti daugiau Lietuvos^ sūnų ir dukrų. Dalis jų, čia ir apsigyveno.

Lietuvos jaunoji karta pradėjo arčiau bendrauti ir su mūsų jaunimu. Daug jų pradėjo domėtis ir mūsų organizacijomis, kaip ir mūsų Susivienijimu. Juos mielai prašome į mūsų SLA įsirašyti. Veikdami Susivienijime jie užtikrins ir sau asmeniškai Susivienijimo visokeriopą pagalbą.

Tikimės naujųjų ateivių ir SLA 63-iajame Seime.

Būtų nedyvas, jei kam suraibuotų toji kaleidoskopinė panorama, kai mūsų Susivienijime yra buvę per 100,000 lietuvių! Kiek čia bendrų ir asmeninių — paskirų siekimų, laimėjimų ir nusivylimų! Kiek čia visuomeninio bangavimo ir idealistinių pastangų! Kiek čia svajonių ir gyvenimiškos patirties! Ir kiek bendrų minčių, gerų patarimų galima **semtis bei matyti veiklos gaires Susivienijimo Lietuvių Amerikoje turiningoj praeity!**

Viena tarp būdingumų kyšanti, kurią pravartu paminėti ir dabar, būtent, užsimojimo tapatumu ir to užsimojimo vykdymo panašumu.

Mums, Amerikos lietuviams tai kartojosi tartum iš anksto suplanuotu likimu. Norom nenorom, dabar rišam ir išrišam lietuviams rūpimą klausimą ar reikalą taip, kaip tai rišosi praeityje prieš mus, rišasi ir mūsų laiku. Tokio pasikartojimo pavyzdžiu gali būti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje istorija.

Jau nuo 1916 metų turime Tamošiaus Astramsko parašytą SLA Istoriją, laikotarpio nuo 1886 iki 1915 metų. Šio leidinio kelias dienos švieson buvo netrumpas. SLA Seimas Elizabeth, N. J. 1900 metais nutarė: "Turėti parašytą organizacijos istoriją". Tik 1904 metais Seimas pavedė SLA istorijos rūpinimusi Pildomajai Tarybai. Ir iš to pavedimo nebuvo vaisių, tai 1906 m. Seimas istorijai parašyti T. Astramską jo darbą papildyti. Tada jau atėjo talkon A. B. Strimaitis ir V. K. Račkauskas. Reikalingą papildymą jieįpadarė. 1914 m. Seimas nutarė istorijos leidimą pavesti Pildomajai Tarybai ir, pagaliau, 1916 metais pirmoji SLA ISTORIJA išvydo dienos šviesą iš Tėvynės spaustuvės. Tad nuo pirmojo Seimo nutarimo rašyti, iki knygos pavidalo skaitytojui, reikėjo 16-kos metų.

• • •

Jau 1960 metais Pildomosios Tarybos suvažiavime buvo keliamas naujos istorijos rašymo klausimas. 1962 ir 1964 metų Seimuose buvo gautas pritarimas istorijai išleisti. 1966 m. Seime buvo priimtas įnešimas, kad istorijos paruošimas būtų pagreitintas. Nuo 1966 iki 1968 metų Pildomosios Tarybos suvažiavimuose istorijos klausimas buvo aptariamas ir prieita šios vieningos nuomonės: "Suprantama, jog per mūsų organizacijos istoriją mes kartu pavaizduosime žymia dalimi ir visų Amerikos lietuvių praeities darbus. Šį žygį visada laikėme ypatingai svarbiu ir jautėm pareigą veikti nedelsiant".

Kadangi visas archyvas, t. y. istoriniai šaltiniai randasi SLA Centre, buvo nusistatyta mūsų Susivienijimo atskirų laikotarpių aprašymą pavesti trim Centro tarnautojam, būtent, esantiems **Tėvynės** redakcinėj komisijoj. Tad Juozui Petrėnui buvo skirtas seniausias laikotarpis, Antanui Sodaičiui buvo paskirta vidurinė gadynė, o kun. Petras Dagys įsipareigojo aprašyti naujuosius laikus.

• • •

Deja, šis suplanavimas buvo nesėkmingas. Greit kun. Dagys pasitraukė iš Susivienijimo tarnybos, o 1968 m. pavasarį staiga mirė Antanas Sodaitis. To pasekmėje planas iširo darbo nepradėjus. O vis dėlto 1968 metų Seimo pavedimas išsilaikė Pildomosios Tarybos dėmesyje. 1969 m. lapkričio 29 d. sušaukiau Centro raštinėn numatytų jau naujų autorių pasitarimą istorijos reikalu.

Pakviestieji autoriai sutiko įteikti savo rankraščius Pildomajai Tarybai iki 1970 m. Seimo. Tuo pat metu buvo nutarta, kad Pildomosios Tarybos prezidentas bus istorijos leidinio atsakinguoju redaktorium.

[Tęsiama 2 pusi.)

SLA Pildomosios Tarybos **Nominacijų Balsų Skaičiavimo Komisijos Raportas**

The Nomination Results for the Executive Board of the Lithuania! Alliance of America

PREZIDENTO PAREIGOMS:
PAULE DARGIS..... 585

VICEPREZIDENTO PAREIGOMS:
DR. VYTAUTAS P. DARGIS.....
CHARLES D MACKE.....

SEKRETORIAUS PAREIGOMS:
GENEVIEVE MEILIŪNAS ....

IŽDININKO PAREIGOMS:
CHRISTINE AUSTIN ....

IŽDO GLOBĖJŲ PAREIGOMS:
JOSEPHINE MILLER..... 515
VYTAUTAS KASNIŪNAS 529
ALEXANDER CHAPLIK..... .40
NELLIE BAYORAS..... .64

DR. KVOTĖJO PAREIGOMS
DR. C, K. BOBELIS ....

[Tęsiama 3

Visų SLA Kuopų valdyboms

Gerbiamieji:

SLA 63-asis Seimas įvyks 1989 m. birželio 23 dieną, **WICKLIFF INN,** 2861 Euclid Avenue, Wickliffe, Ohio 44092.

SLA Kuopos, kurioms rūpi Susivienijimo tolimesnis bujojimas ir pažanga, norės ir šiame Seime padaryti įvairių ĮNEŠIMŲ. SLA Konstitucijos XIX Skyrius, 2 Paragrafas nusako, kad kuopų įnešimai raštu turi būti atsiųsti į SLA Centrą nė vėliau 90 dienų prieš Seimo susirinkimą.

Prašau visų SLA Kuopų **ĮNEŠIMUS** atsiųsti pagal Konstitucijos nurodymą nustatytu laiku, kad juos galėtų **ĮSTATŲ KOMISIJA** peržiūrėti ir vėliau būtų galima paskelbti "Tėvynėje", bei išspausdinti Seimo Darbų Knygoje.

Seimo proga prašome visas kuopas, pagal nusistovėjusią tradiciją, paskirti auką **SLA Tautinei Foudacijai, Moksleivių** ar **Našlių-Našlaičių Fondams.**

Su pagarba,

Genovaitė Meilittnienė
SLA Sekretorė

To All Lodge Officers:

The 63-rd Lithuanian Alliance of America **CONVENTION** will be he'd June 23, 2989 in Cleveland, Ohio. Headquarter: **"WICKLIFFE INN"**, 28611 Euclid Avenue, Wickliffe, Ohio 44092.

All Lodge members concerned with the growth and welfare of the Lithuanian Alliance of America have the right and privilege to propose Amendments to the Constitution in accordance with Article XIX, paragraph 1.

Proposed Amendments must be submitted to the Committee-on-Laws at least 90 days prior the Convention date according to paragraph 2.

Please submit your Lodge's proposals which must be reviewed by our Committee-on-Laws, published in our organ **"Tėvynė"**, and finally published in the Convention Report Book.

According to tradition, we remind all lodges and its members to make a contribution to our Lithuanian National Foundation, Student Fund and/or Widows and Orphans Funds.

Sincerely,

Genevieve Meiliūnas
Secretary

TĖVYNĖ NEWSGRAMS

UNITED STATES POSTAL SERVICE OFFERS SPECIAL FOLDER FOR BICENTENNIAL PRESIDENT INAUGURATION

The U. S. Postal Service is preparing a special souvenir folder to commemorate the swearing in of George Bush as 41st President of the United States. That event, on January 20, will coincide with the 200th anniversary year of the Inauguration of George Washington.

The Bicentennial Inauguration Memento will contain seven philatelic souvenirs of the occasion — six stamped envelopes and a single postal card, each bearing the postmark of a city in which the President-elect and Vice President-elect either have been born or lived for some time. Beginning Inauguration Day, the $4.95 product will be available at larger post offices which normally sell philatelic products, at all Philatelic Centers, and by mail order from the Philatelic Sales Division.

Formed as a trifold, the full-color Memento reproduces the Presidential Seal on the cover. The left inside panel holds four canceled 25-cent Stars stamped envelopes. The cancellations, distinguished by a line drawing of the United States Capitol, will carry the postmarks of Milton, Massachusetts, Mr. Bush's birthplace; Greenwich, Connecticut, his boyhood home; Houston, Texas, his current home; and Kennebunkport, Mainė, his summer residence.

The right inside panel will hold two Stars envelopes bearing cancellations for Huntington, Indiana, his *current hometown, along with a* 15-cent Blair House (the President's guest house) postal card bearing a postmark for Washington, DC, site for the inauguration.

The center inside panel features a color photograph of The White House and explanatory text about the inauguration and the Memento contents.

Customers wishing to purchase the Bicentennial Inauguration Memento by mail may send a check or money order for $4.95 per folder, plus 50 cents for handling per total order to: Bicentennial Inauguration Memento, Philatelic Sales Division, Washington, DC 20265-9997. The item numer is 8836. The minimum order is $10.00. Other philatelic items or stamps listed in the current edition of the Philatelic Catalog may be purchased to reach the minimum.

United States Postal Service

VILNIUS CATHEDRAL RETURNED TO CATHOLIC CHURCH

Some 5,000 people packed the square in front of Vilnius cathedral yesterday for the first Catholic mass allowed there by Soviet authorities in almost 40 years.

The Lithuanian government announced Saturday it was returning the cathedral to the Catholic Church. The announcement came at the end of the first day of a two-day conference of the Lithuanian Restructuring Movement.

The republic's reform-minded Communist Party chief, Algirdas Brazauskas, met with Mikhail Gorbachev last week and said the Soviet president believes the Lithuanian group can help perestroika.

The Balts start a long way behind the Hungarians, but they are racing to catch up. The three Baltic republics that Stalin scooped up in 1940—Estonia, Latvia and Lithuania—have never felt at home in the Soviet Union. They belong to Europe, in the way that word is used in Cracow or Heidelberg, not in Moscow. The cakes and coffee houses remind one of the Black Forest, not the Taiga. Now the Balts are starting to act like Hungarians or Poles: they are pushing powerfully for more democracy, more economic freedom, more independence from the centre of Soviet power.

Each republic is setting up its own mass movement, known as a Popular Front. These are separate from the Communist Party, but have so far been tolerated by that party because they say they are working for perestroika. The support for Mr. Mikhail Gorbachev's reforms is sincere, but mainly because the Balts see those reforms as a chance to break all but the most basic ties with Moscow.

All three Popular Fronts want as much economic autonomy from Moscow as possible. The Estonian abbreviation for "self-managing Estonia" is IME; 'ime' is also the Estonian word for "miracle," which is what Estonians are hoping for. Latvia and Lithuania are working on plans for a similar miracle. The most radical proposals envisage each republic eventually having its own convertible currency, with which it would trade with the rest of the Soviet Union and the world. Even the more modest versions of the scheme would hand control over all industry to the republics, and allow factories to be leased back to share-holding workers. Profits would be taxed by the republic, which would pay a tax to Moscow for defense and the few other affairs that would be left to the Kremlin.

The three Popular Fronts (Estonia's and Latvia's have now been formally founded. Lithuania's follows next week) also want "cultural independence." That means encouraging Russians to go back home—whatever encouragement would turn out to mean—and insisting that Russians who stay must speak the local language. Lithuanian and Latvian have just been given official status. In the communist countries of Europe outside the Soviet Union people can at least address a policeman in their own language. The Baltic republics have been Russified in varying degrees since 1940. Only about half of Latvia's 2.6m people are Latvian, and only about a third in the capital, Riga. Estonians make up 60% of their republic's 1.5m people. Only Lithuania has a strong native majority, some 80% of its 3.6m people.

This Russification is particularly offensive because the Balts feel themselves thoroughly part of another Europe. Estonian and Finnish are so close that Estonians have no trouble understanding television broadcasts from Helsinki (Estonian papers have started printing Finnish programme schedules). Devoutly Catholic Lithuania has an old connection with Poland, and a good deal of sympathy for the ideals of Solidarity. The outnumbered Latvians look wistfully at small countries like Denmark, and know that had they not been snatched from the rest of Europe by Stalin they could be as prosperous as the Danes today.

* * *

The Radio Service of Seton Hall University, WSOU, in South Orange, New Jersey, announces — that after a summer recess, the "Music of Lithuania" returned to the air **Monday** evenings, from 6:00 to 7:00, 89.5 on the FM dial.

The program marks it's 25th anniversary year on the air, under the direction of Dr. **Jack J. Stukas**, Professor Emeritus, of Seton Hall.

The program is aimed at propagating the rich cultural heritage of the Lithuanian people, being of service to Lithuanian-American communities, and fostering efforts to restore freedom and independence to Soviet-oppressed Lithuania.

"The Music of Lithuania." Programa duodama pirmadieniais, nuo 6-os iki 7-osios valandos vakaro, 89.5 FM banga.

Jau 25-tieji sukaktuviniai metai, šiai programai vadovauja SLA narys dr. **Jokubas Stukas**, Seton Hall Universiteto Profesorius Emeritas. Programos tikslas: supažindinti plačiąją New Yorko, New Jersey, Connecticut amerikiečių visuomenę su lietuvių kultūra, mūsų veikla bei troškimais. Programose lietuviškos dainos bei kūriniai, ir kalbama apie lietuvių kultūrines vertybes, istoriją, lietuvių kalbą, papročius; taip pat apie pastangas atgauti sovietų pavergtai Lietuvai ir nepriklausomybę.

Chicago, Ill.

Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Del platesnių informacijų rašykite šiuo adresu ar skambinkite (312) 582-6500.

Muziejus gavo Lietuvos kariuomenės generolo Vlado Nagevičiaus ir jo žmonos Veronikos svarbią palikimo dalį. Tarp generolo Nagevičiaus daiktų yra ir jo asmeninis kišeninis laikrodis, kuris, kaip žmonės sako, sustojo tą valandą kurią generolas mirė; jam Lietuvos prezidento suteiktas Vyčio Kryžiaus ordinas; jo asmeninis žiedas su Nagevičių šeimos herbu ir vedybinis žiedas. Taip pat ponios Nagevičienės labai įspūdingi gintariniai karoliai, žiedai ir kiti reikmenys.

Dr. Vanda Sruogienė muziejaus meno rinkiniui padovanojo savo amžinatėlio vyro Balio Sruogos aliejinį portretą, 1966-aisiais metais tapytą dailininko Adomo Varno. Šis portretas dabar kąbo "66 metai lietuvių meno" parodoje, kuri šiuo metu dar tebevyksta muziejaus meno galerijoje.

Birutė Prapuolenienė muziejui padovanojo savo amžinatėlio švogerio Edvardo Turausko ir savo amžinatėlės sesutės Elenos Turauskienės du aliejinius portretus, tapytus Paryžiuje 1945 metais. Taip pat Gedimino ordiną, kurį Turauskas gavo iš Lietuvos prezidento už jo nuopelnus Lietuvai.

Edvardas Turauskas buvo diplomatas, visuomenikninkąs ir žurnalistas. Jis buvo Lietuvos pasiuntinys ir įgalintas ministras Čekoslovakijai, Jugoslavijai ir Rumunijai. Taip pat buvo delegatu prie Tautų Sąjungos ir Lietuvos pasiuntinybės

Lapkričio 21 d., muziejaus tarybos pirmininkas Stasys Balzekas ir vykdomasis direktorius Valentinas Ramonis dalyvavo tarptautiniame muziejininkų susitikime bei pasikalbėjime Chicagoje. Šis susitikimas vyko lenkų muziejaus patalpose ir jame iš Chicagos dalyvavo lietuvių, lenkų ir švedų muziejų direktoriai. Iš užsienio dalyvavo šių kraštų muziejų direktoriai bei kuratoriai. Iš užsienio dalyvavo šių kraštų muziejų direktoriai bei kuratoriai: Austrijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Vakarų Vokietijos, Suomijos, Olandijos, Lenkijos, Jugoslavijos ir Islandijos. Stasys Balzekas ir Valentinas Ramonis turėjo progos visus supažindinti su lietuviško muziejaus veikla, lietuvių imigracija, šiuolaikine padėtim Lietuvoje ir lietuvių tremtinių veikla už Lietuvos ribų.

Suomijos delegatas pastebėjo kad jis yra kelis kartus buvęs Lietuvoje ir kad per Suomiją yra daug lengviau pristatyti knygas, spaudą ar kitokią informaciją į Lietuvą negu iš Amerikos. Rusai mažiau ją tikrina ar atima. Jis sakė, kad suomiai bando vežti į Lietuvą ko daugiau kultūrinio ir religinio pobūdžio literatūros. Jis patarė lietuvių organizacijoms tremtyje susisiekti su Suomijos kultūrinėmis organizacijomis jeigu nori ką nors perduoti į Lietuvą.

THE RISE OF BALTIC POPULAR FRONTS

Congresses of independent Lithuanian, Latvian and Estonian movements, held in October, expressed the national sentiments by demanding sovereignty, free elections and other basic human and national rights. National flags from the period of independence dominated the meetings, which were concluded by the non-Soviet national anthems.

The Congress of the Popular Front of Estonia on October 1-2, in Tallinn, adopted a program that, in the opinion of The Washington Post (October 3, 1988), "goes further than the platform adopted by the independent Solidarity movement in Poland in 1980-81 or Czechoslovakia reformers in 1968. "Loud applause greeted the Estonian artist Heino Valk, when he said that "what happened in 1940 should be considered a violation of a small defenseless country . . . We may be killed but we can never be suppressed."

The newly formed Popular Front of Latvia, met in Riga on October 9-10 and voiced similar demands in its program: an independent legal system and mass media, the abolition of the privileges for the Party elite, direct Latvian participation at the United Nations and the Olympic Games, and a separate currency. In one of the speeches, Evalds Valters, a Latvian actor who had fought for a "Soviet republic" in 1918, said: "We have not come here to ask what is ours, but to demand it."

The Congress of the Lithuanian Movement for Restructuring was slated to start on October 22. The Movement faces a tougher opposition from the local, largely stalinoid, Communist Party. "The Lithuanian Movement for Perestroika, named after the program of economic and social restructuring is more openly anti-Communist," Bill Keller wrote in the October 4 issue of The New York Times. "And it has been largely shut out of the official media."

VLIKą pasveikino Lietuvos Helsinkio grupė

Washington, D.C. — Jungtinis Pabaltiečių Komitetas (JBANC) praneša, kad gauta informacija iš Vilniaus apie Lietuvos Helsinkio Grupės veiklą. Pateikiame Lietuvos Helsinkio Grupės 54 dokumento pilną tekstą.

Lietuvos Iniciatyvinės Helsinkio Susitarimams Remti Grupė Dokumentas 54: Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui sveikinimas

Lietuvai praradus 1940-taisiais metais birželyje valstybingumą, lietuvių tautos vaikai niekados neprarado vilties savo valstybę atkurti, t.y. atstatyti Lietuvos Ketvirtąją respubliką, Pirmoji egzistavo nuo 1569 m. iki 1795 m.; antroji nuo 1918 m. iki 1940 m.; trečioji 1941 m. birželio 23 — rugpjūčio 5 dienomis.

1943 m. lapkrityje, pagrindinių Lietuvos politinių partijų pastangomis, sunkiomis okupacinėmis sąlygomis, buvo sudarytas Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Mūsų tautai sunkiausiais (negando) metais Komitetas visados telkė ir tebetelkia tautą, poeto žodžiais tariant: "Į vieną židinį sūnai ir dukterys Tėvynės, į vienos meilės ir (darnynmečio) namus".

Sveikindami Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą jubiliejaus proga, 45 metai nuo Komiteto susidarymo, išreiškiame viltį ir pageidavimą, kad Komitetas ir toliau konsoliduotų po visą pasaulį išblaškytą lietuvių tautą ir vadovautų Nepriklausomos Lietuvos Respublikos atkūrime.

Vilnius
1988 m. lapkričio 20 d.

Vytautas Bogušis, Eitanas Finkelšteinas, Balys Gajauskas, Gustavas Gudanavičius, Gintautas Iešmantas, Mačislovas Jūrevičius, Kazimieras Kryževičius, Edmundas Paulionis, Viktoras Petkus, Nijolė Sadūnaitė, Vytautas Skuodis, Algirdas Statkevičius, Vytautas Vaičius, Tomas Venclova. **(Elta)**

Kiek buvo ištremtų lietuvių

Vilnius. — Rugsėjo 16 d. komunistų laikraštis „Tiesa" spausdina pasikalbėjimą su Saugumo komiteto pirmininku Eduardu Eismuntu. To pokalbio metu buvo kalbama ir apie Stalino laikų deportacijas. Saugumo viršininkas mano, kad 200,000 ar 300,000 nukentėjusių per trėmimus skaičius yra padidintas. Tačiau jis sako, jog deportacijos buvo antikonstitucinis aktas, padaręs daug žalos. „Bendras nukentėjusių skaičius, mūsų duomenimis, sudaro 120,000", bet pastebi, kad tai nėra galutinis skaičius.

Iki 1960-jų metų buvusios peržiūrėtos visos baudžiamosios bylos, iškeltos 1940-1954 metais už vadinamuosius kontrrevoliucinius nusikaltimus. Daug bylų buvę nutraukta, kitiems asmenims laisvės atėmimo bausmės sumažintos iki faktiško atbuvimo laiko. Kadangi tų bylų peržiūrėjimas buvęs atliktas pagal kažkokius požymius, tai artimiausiais metais jos vėl bus revizuojamos, atliekant papildomą tardymą. Tai esą pavesta prokuratūrai.

KAIP PERGYVENTI ORO PASIKEITIMUS

Dr. Vytautas Meška
Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijos vadovas

Orai — meteoroliginių oro temperetūros, drėgnumo, atmosferos slėgio, vėjo krypties ir greičio, debesų, kritulių, atmosferos cheminių, elektrinių ir magnetinių reiškinių visuma veikia žmogų. Šis veikimas dvejopas — neigiamas ir teigiamas.

Kurortologams, ir ne vien tik jiems, gerai žinoma, kad nedidelės gamtinių-klimatinių faktorių dozės grūdina organizmą, jis tampa atsparesnis ne tik peršalimui, bet ir kitų žalingų aplinkos poveikiui, pagerėja medžiagų apykaita, neurodinamika, normalizuojasi neurovegetacinės reakcijos, sustiprėja imunitetas emociniai įtampai.

Šiuo teigiamu orų poveikiu būtina naudotis kuo dažniau. Juo labiau kad miestų gyventojai, gyvena betoninių namuose, retokai atsitraukia nuo televizoriaus ir beveik visą laiką praleidžia uždarose patalpose.

Žmogus — gamtos kūdikis. Atplėštas nuo jos, jis silpnėja, o tada ir pradeda jausti neigiamą orų poveikį, kurio kaimo gyventojai dažniausiai net nežino.

• • •

Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijos, bendradarbiaudamos su Medicinos mokslų akademijomis dalyvauja problemos sprendimuose. Atlikti tyrimai sinchroniškai matuojant meteorologinius faktorius ir pagrindinius sveiko bei sergančio organizmo fiziologinius ir patofiziologinius parametrus ore, ant žemės, po žeme ir vandenyje, parodė, jog didžiausią įtaką žmogaus sveikatai turi Saulė.

Saulėje vyksta termobranduolinės reakcijos. Žemės planetą pasiekia kosminiai spinduliai. Žinoma, arti Žemės jų energija nedidelė, tačiau žmogaus organizmui minėti spinduliai turi įtakos.

• • •

Gigantiški Saulės termobranduoliniai sprogimai (vadinamasis padidėjęs Saulės aktyvumas) kartojasi vidutiniškai kas 11 metų. Tačiau ir dažni, astronomų kalba tariant, vidutiniški arba nedideli Saulės aktyvumo sustiprėjimai taip pat turi įtakos orams.

Medicininei klimatologijai didžiausią informaciją duotų žinios apie Saulės aktyvumą, jonosferos, geomagnetines audras, atmosferos ir litosferos elektrinius išlydžius. Tada iš tikrųjų būtų galima pateikti kvalifikuotas biometeoprognozes, kurių nauda neabejotina.

Kokia čia galėtų būti išeitis? Pati paprasčiausia. Atsiradus be priežasties blogai nuotaikai, padidėjus irzlumui, sutrikus miegui — nereikėtų laukti galvos ar širdies skausmų, o pasitarus su gydytoju, vartoti tam tikrus farmakoterapinius preparatus, vadinamuosius adaptogenus (pavyzdžiui, vitaminus, ypač E ir C, metioniną, kalcio gliukonato tabletes, eleuterokoko lašus ir kt.).

• • •

Padidėjus irzlumui, atsiradus blogai nuotaikai, naudinga vartoti raminančius vaistus (valerijono, konvalijos, gudobelės lašus ir t. t.)

Senesnio amžiaus žmonėms nereikėtų vengti dažniau vartoti validolį, ypač jaučiant bendrą silpnumą, dusulį, spaudimą krūtinėje. Reiktų visuomet turėti po ranka nitrogliceriną, kad, atsirdus stipresniems skausmams širdies plote, būtų galima juos laiku nuraminti.

Ne pro šalį dažniau apsilankyti ir savo poliklinikos profilaktikos kabinete (išmatuoti arterinį kraujospūdį, padaryti kardiogramą).

• • •

Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijoje sukurti aparatai ir metodai, naudojami kurortinės diagnostikos tikslams, taip pat leidžia nustatyti besiartinančių orų poveikį organizmui. Tai įvairūs elektrofiziologiniai, biofiziniai ir psichologiniai testai.

• • •

Reikėtų žinoti ir tai, kad šalto atmosferos fronto zonoje susidaręs aukštas atmosferos slėgis dažniausiai blogai veikia ligonius, sergančius hipertonine ir išemine liga, bronchine astma, tulžies pūslės ir inkstų akmenlige.

Šilto atmosferos fronto zonoje susidaręs žemas atmosferos slėgis pablogina savijautą ligoniams, turintiems sumažintą kraujospūdį.

• • •

Sveikatai nepalankiems orams jautrūs sveiki ir sergantys asmenys gali savo jautrumą kiek sumažinti ir be vaistų. Kokiomis priemonėmis? Sisteminga rytine mankšta, vėsiu dušu, pasivaikščiojimais, racionalia mityba, geru poilsiu, ugdant imunitetą emociniai įsitempimui bei kitomis organizmą stiprinančiomis procedūromis.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 63-ČIASIS SEIMAS ĮVYKS 1989 m. birželio- June

JUNE 23, 24, 25

THE SIXTY-THIRD CONVENTION OF THE LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA WILL TAKE PLACE IN CLEVELAND, OHIO

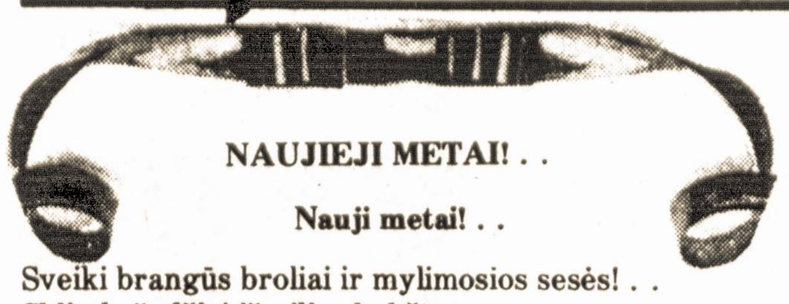

NAUJIEJI METAI! . .

Nauji metai! . .

Sveiki brangūs broliai ir mylimosios sesės! . .
Sklinda žodžiai iš pilies bokšto,
Kur Lietuvių Susivienijimo vėliava plevėsuoja,
Kur skamba varpų dūžiai!
Senuosius metus palydėjus, Naujuosius sutinkant . . .
Sniego snaigėmis krenta laimės linkėjimai!

Ilgų metų pranašystės, širdingi žodžiai:
Daug sveikatos, stiprybės, šaltiniai jėgos,
Kad keliautumėte sidabru nuklotais keliais,
Deimantais apšviestais batais . . .
Ir dar! . . Ir dar! . . Ir dar! . .
Brolybės, meilės ir vienybės,
Kad ranka rankomis susikabinę,
Broliai, seserys—visi—visos—
Eitume Susivienijimo keliu didžiuoju . . .
Gyvuok ir Tu, Mižine—
Lietuvių Susivienijimo, mielasis nary ir sese nare,
mus visus po savo galingais sparnais apgaubęs,
į šimtą ir trečiuosius metus įžengęs,
Žvaliomis akimis, stipriais žingsniais,
lietuviškos meilės širdimi!

Ilgų metų buityje, išvaikščiojai Susivienijime—
Lietuvių brolių ir seserų vadove—
Visais Šiaurės Amerikos ir Kanados keliais,
Būrei krūvon savo tėvynainius,
Visų tikybų, žanavykus . . . visokių pasaulėžiūrų mintytojus,
Žemaičius, aukštaičius, dzūkus, kapsus,
Kad mokyklas, prieglaudas, bažnyčias statytų,
Švietimą, mokslą, kultūrą skleistų,
Knygas, laikraščius leistų ir skaitytų,
Tarpusavyje gražiai sugyvendami,
Viens kitam padėdami, užtardami—
Tikrą vienybę įgyvendintų,
O širdyse meilės liepsnotų!
Ir metai po metų dygo Susivienijimo kuopos,
Kaip grybai po lietaus,
Kur tik didesnis būrys lietuvių gyveno.
Todėl sveikindami Tave, mielasis Susivienijime,
Linkėjimus širdies jausmais išsakome,
Perduodami juos visoms sesėms, visiems broliams—
Nūn pirmyn į darbą didį,
Kaip mūsų senoliai darė—
Į narystę traukė draugus, bičiulius,
Gimines, vaikus, vaikaičius—
Kad Susivienijimas antro šimtmečio metuose,
Ledų kalnus pralaužęs—didžios upės srove išsilietų.

O **TAU**, Susivienijimo vadove,
Mielas Broli Povilai Dargi,
Ilgų veiklos metų kelią iškeliavus,
Susivienijimo šimto metų jubiliejaus—
Didžios veiklos karūną uždėjus,
Antro šimtmečio darbo vartus atkėlus—
Linkime daug stiprybės, sveikatos,
Ilgų metų, daug, daug šviesių dienų.
Be Tavęs, mes nebūtume turėję,
Ką dabar turime ir džiaugiamės:
Narių 5 tūkstančių gvardiją,
Ir aruodus pilnus visokiausių gėrybių
Plačiašakėje visuomeninėje veikloje dirbai,
Gyvu žodžiu gražios vienybės mintis skleidei,
55-erius metus radijo tarnyboje su žmona Gertrūda atšventei,
Gražiais žodžiais pavyzdingai toleranciją skleidei,
Lietuvių dainas, muziką ir žinias skelbei ir puoselėjai,
Vienuolynus, parapijas, spaudą, organizacijas,
palaikyti skatinai, tomus straipsnių spaudai parašei.

Sveikiname ir nuoširdžiausius linkėjimus išsakome,
Ir Susivienijimo Pildomosios Tarybos nariams, įkandin su prezidentu,
Didžius darbus ir veiklą atlikusius—
Visiems broliškai už tai padalinus—
Lygiai matais išmatavę, svarstyklėmis atsvėrę,
Kiekvienam savo pareigas atlikusiems,
Jums visiems skiriame savo meilės jausmus:

SLA viceprezidentui, sekretorei, iždininkei,
Iždo globėjams ir daktarui kvotėjui.
O Tau, mieloji sese Sekretore,
Ilgų metų tėkmėje—
Didžiu pareigingumu, darbštumu,
Krupštumu pasižymėjusiai,
Su linkėjimais ir sveikinimais reiškiame dėkingumą,
kad Lietuvių Susivienijimą į aukštumas iškėlei,
tarp kitų šimtų susivienijimų—
mus į pavyzdingųjų eiles iškėlei—
mums visiems didžią garbę pelnydama.

O mūsų meiloji sese iždininke Kristina,
skaičiuose paskendusi, už kompiuterius geriau,
Susivienijimo pelnus į aruodus krauni, iždo rūmus doleriais grąžini

Siunčiame ir **Tėvynės** redaktoriui sveikinimus ir linkėjimus,
su vėju iš visų pusų: rytų ir vakarų, šiaurės ir pietų:
Mielasis Broli, Jonai Valaiti šiemet gražią sukaktį šventi—
70-ies metų laikraštininko darbą apvainikavęs,
Daug leidinių redagavęs, daug straipsnių parašęs,
Amerikoje, gimęs, Lietuvoje pradėjęs spaudoje ir knygose rašyti,
tiesęs kelią į tėvynę ir atgal—Lietuvą mylėdamas.
Plačia išsišakojusioje visuomeninėje veikloje dirbai,
Kiek daug Tu prirašei popieriaus—reikėtų sunkvežimiais vežti,
kiek daug rašomosios mašinėlės juostelių sunaudojai—
užtektų nutiesti kelią į Tėvų žemę!
Tad ir darbingų, sveikų, ilgų metų linkime!

O mums visiems, mano amžininkams—
Šie generolo MacArthuro žodžiai skiriami:
Žmonės sensta tik skirdamies
Ir bėgdami nuo savo idealų.
Tu esi toks jaunas, kaip tavo tikėjimas,
Ir toks senas, kaip tavo abejonės . . .
Toks jaunas, kaip tavo viltis,
Ir toks senas, kaip tavo nusivylimas.
Tad šalyn nusivylimai ir abejonės—
Į Naujuosius Metus ženkime su tikėjimu ir viltimi! . .

O pabaigoje padeklamuokime Vinco Kudirkos žodžius:
"O jeigu pailsi sunkiam darbe savo
Ir, nykstant spėkoms jau, nuliūsi, nerimsi,
Tai žvilgtelk į darbą jaunų draugų tavo—
Vienoj akimirkoj iš naujo atgimsi."

O Tau, Lietuvėle mylimiausia,
Šimtmečius išgyvenusiai— šimtmečius gyvuok!
Tu mums gyvenimo Viltis,
Tu Tikėjimas ir Meilė—
Dienos kelių gaivintoja,
Nakties sapnų ramintoja! . .

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Lietuvos laisvės kovotojai

PARTIZANAI

Laisvę žemės gimtos ir gyvybę tautos
partizanai heroiškai gynę,
šimtais žuvo kovoj — likdami Lietuvoj,
jie atidavė viską tėvynei.

Tai didvyriai tautos, vyrai dvasios tvirtos,
paaukojo jėgas ir jaunystę,
ne dėl savo dalies, bet už laisvę šalies,
kurios patys nespėjo išvysti.

O, kai žuvo savuos numylėtuos laukuos,
Lietuvos žemė jiems atpildu tapo,
pasiliko tauta, liko ir žemė gimta
partizano praturtinta kapo.

Partizanų ryžto dvasia, liks lietuvių širdyse;
kaip vienybės ir laisvės tvirtovė;
tartum didinga meilės pilis, iš kurios gims šalis,
kurios pamatus jų kraujas nuplovė.

Vainikus jums garbės, su širdies meile padės
kartų kartos, prie "LAISVĖS PAMINKLO".
Dvasia jūsų nemirs — Lietuva niekad nepamirš,
kad už jos laisvę jūs žuvot prie ginklo.

Partizanų-didvyrių dvasia, liks lietuvių širdyse,
kaip jėga įkvėpta — **nemirtinga!**

Tos jėgos ryžto vedami, su mylinčia širdimi
atstatys vėl, Lietuvos sūnūs Tėvynę galingą!

Stasys Jokubaitis
Toronto, Ont., Canada